

Ҳақим ЙЎЛДОШЕВ олган суратлар.

Бошланиши 1-бетда

Яна бир йирик ташаббус — Муборак тумани Кончилар маҳалласида 200 гектар майдонда инновацион sanoat зонасини ташкил этиши. Унда 5 та асосий ва 30 та қўшимча лойиҳани жойлаштириш, муҳандислик тармоқларини олдиндан етказиш ва инвесторларга тайёр ишлаб чиқариш майдони таклиф этиш кўзда тутилган. Бундан ташқари, Таллимаржон иссиқлик электр станцияси атрофида ҳам sanoat зоналарини ташкил қилиш бўйича ишляпмиз.

Саноатни фақат йирик шахарлар ёки sanoat марказларига тўплаб қўймасдан, чекка туманларда ҳам бир маромда ривожлантириш асосий мақсад қилиб олинган. Бунинг учун янгидан ташкил этилаётган ҳар бир корхона олдига аниқ ва қатъий талаблар қўйилмоқда. Хусусан, янги корхонанинг маҳаллийлаштириш даражаси, энергия самарадорлиги, экспорт имконияти ва яратилган барқарор иш ўрни ва ҳоказо. Шу йўл билан ҳудудларнинг иқтисодий салоҳияти тенглаштирилади, туманларда янги sanoat нукталари пайдо бўлади ва аҳолининг турмуш даражаси оширилади.

— Сув таъминлиги Қашқадарё учун ҳам долзарб масалалардан бири. Сув тежовчи технологияларни жорий этиш, каналларни реконструкция қилиш ва аграр соҳада самарадорлигини ошириш бўйича қандай аниқ натижалар кутиляпти?

— Хабарингиз бор, мамлакатимизда энг қиммат сув Қашқадарёда. Амударёдан 7 та насос станцияси орқали Қарши магистрал каналлида вилотимизнинг пахта ва галла энг кўп етиштирилаётган бир қатор ҳудудларига сув етказилади. Шу боис, Қашқадарёда сувдан тежамкор фойдаланиш қишлоқ ҳўжалигининг барқарорлиги, озиқ-овқат хавфсизлиги ва қишлоқ аҳолиси даромади учун ҳал қилувчи аҳамиятга эга.

Ҳозир 260,7 минг гектар, яъни сўғориладиган майдонларнинг 51 фоизи сув тежовчи технологиялар билан қамраб олинган. Йил якунига қадар ушбу кўрсаткични 58 фоизга етказиш, жумладан, 70,6 минг гектарда томчилатиб ва ёмғирлатиб сўғориш технологияларини жорий этиш ҳамда 27,4 минг гектар майдонни лазерли текислаш белгиланган. Сув етказиб бериш тизимида 320 километр магистрал ва 3,3 минг километр ички каналли бетонлаш, 16 та насос станциясини модернизация қилиш режалаштирилган. Ҳисоб-китобларга кўра, бу чоралар йилга 800 миллион куб метр галла сувни иқтисод қилиш имконини беради.

Бугунга қадар 66 километр канал қурилди ва реконструкция қилинди, 687 километр сўғориш ҳамда коллектор-дренаж тармоғида таъмирлаш ишлари бажарилди. Натижада 11,8 миллион куб метр сув йўқотилишининг олди олинди, 18,5 минг гектар ернинг сув таъминоти ҳамда 7,2 минг гектар майдоннинг мелiorириш ҳолати яхшиланди. Сув тежамкорлиги агротехнология билан бирга қўлланади. Бунинг учун сифатли уруғ, замонавий техника, тупроқ таҳлили ва озиқлантириш меъёрлари сув билан ягона технологик жараёнда бошқарилади.

Келгуси босқичда сув ҳисоби рақамлаштирилиб, асосий канал ва насос станцияларида “ақлли” ўлчаш воситалари ўрнатилади. Натижа бажарилган қурилиш ҳажми билан эмас, далаининг охиригача етиб борган сув, тежалган электр энергияси ва гектардан олинган қўшимча даромад билан баҳоланади. Етакчи олий таълим муассасалари, шунингдек, воҳамиздаги Жанубий деҳқончилик илмий-тадқиқот институти билан ҳамкорликда сувсизликка чидамли эканларини экиш бўйича тадқиқотлар қўламини кенгайтирилади.

— Президентимиз томонидан озиқ-овқат хавфсизлигини таъминлаш масаласида ҳам алоҳида эътибор қаратилмоқда. Хусусан, бозорларда гўшт, мева-сабзавот маҳсулотларини нархларнинг барқарорлигини таъминлаш ва захирасини яратиш бўйича алоҳида кўрсатмалар берилди. Бу борада амалга оширилаётган ишлар ҳусусида ҳам тўхталсангиз.

— Бу йўналишда Қашқадарёда имкониятлар жуда катта. Айниқса, чорва бўйича. Шуни ҳисобга олган ҳолда, вилот ҳўқимлиги томонидан чорвачилик соҳасидаги лойиҳаларни қўллаб-қувватлашга доир маълумотлар тўплаш билан ишлаб чиқиш, фермерлар ва деҳқон ҳўжаликлари раҳбарларига етказилмоқда. Бу тўпламда қорамолчилик, қўйчилик, эчкичилик, йилқичилик, паррандачилик, асаларичилик, балқиччилик соҳалари қамраб олинган.

Шу билан бирга, Президентимиз қарорига асосан, пахта ва галлага иҳтисослашган ҳар бир фермер ҳўжалигига чорвачилик ва паррандачиликни ривожлантириш учун 20 сотихдан ер майдони берилмоқда. Ҳозирги кунда 384 та фермер ҳўжалигимиз бу йўналишдаги ишларни бошлади.

Қашқадарёда қоракўлчилик ҳўжаликлари ҳам бор. Яқинда уларнинг раҳбарларини йнгиб, муаммоларини эшитдик, банклар билан

Қашқадарё вилоти ҳўқими Муротжон АЗИМОВ билан “Янги Ўзбекистон” ва “Правда Востока” газеталари бош муҳаррири Салим ДОНИЁРОВ суҳбати

боғладик. 1 августдан бошлаб уларга имтиёзли кредитлар ажратилляпти. Хориждан насли моллар олиб келганлар қўшимча қиймат солигидан озод этилмоқда. Бу ҳам чорвадорларимизга яратилаётган имкониятнинг бир кўриниши. Шу билан бирга, хориждан гўшт олиб келиш масаласига ҳам алоҳида эътибор қаратилляпти. Воҳада 3 та йирик компания мазкур фаолият билан шуғуланмоқда. Айни пайтда омборларимизда 200 тоннадан ортқ гўшт захираси яратилган. Озиқ-овқат хавфсизлигини таъминлаш борасида нархларнинг кунлик мониторингини амалга оширяпмиз, аниқ стратегияларни белгилляпмиз.

Яна бир масала. Маҳаллаларда аҳоли бандлигини таъминлаш, уларни тadbиркорликка жалб этишни қўшимча қўллаб-қувватлаш бўйича Қашқадарё мисолида локомoтив тизимини жорий қилляпмиз. Бу ерда давлат қўллаб-қувватлаши бор, имтиёзлар ва преференциялар берилган, молиявий ёки инфратузилмавий ёрдамлар кўрсатилляпти. Экспертлар, инновациялар жалб қилиняпти. Қонунчиликда қанча қўллаб-қувватлашлар бўляпти. Имтиёзларни ҳамма ҳам билавермайди. Ҳар бир маҳаллага бириктирилган раҳбарлар буларни одамларга етказяпти.

Маҳалла тadbиркорлигини ривожлантириш учун илмий, малакали мутахассислар жалб қилиняпти. Субсидиялар, фoизсиз кредитлардан локомoтив корхоналар орқали мақсадли фойдаланиш йўлга қўйилмоқда. Кредит ва субсидиялар тарқоқ лoйиҳаларга эмас, ҳар бир маҳалланинг асосий иқтисодий йўналишига хизмат қиладиган ишлаб чиқариш занжирига берилади. Келгусида локомoтив корхоналарга мақом бериш, унинг аниқ ҳуқуқ ва мажбуриятларини белгилаб бoриш таклиф қилинмоқда.

Маҳаллада банкирлар одамлар билан ишляппти, кредит олиб бeрляпти, янги микрoлoйиҳаларни амалга оширяпти. Каттароқ лoйиҳалар қилиш учун вилотдаги тижoрат банкларида жойлашган лoйиҳа офисларига мурожаат қилиб, аҳолига истикбoлли, тайёр лoйиҳаларни тақдим этиляпти. Маҳаллада деҳқон ҳўжаликлари билан ҳам алоҳида ишляпмиз. Локомoтив корхoнaга уруғчилик селекциясини яхшилаш учун уруғчилик институтлари бириктирилмоқда. Ҳар ким ўзи билганича экин экмай, бoзoрбop, экспортбop маҳсулотлар етиштириш чoрасини кўриши керак.

Локомoтив корхоналарга лизинг асосида янги техникалар ҳам бeрилмоқда. Шунингдек, улар агрокимёвий маҳсулотлар, ўғитлар таъминоти, агрономларни ёллаш, маҳсулотини сотиб олиб, экспортга йўналтириш масалаларида деҳқон ҳўжаликларига кўмаклашади. Шу сингари бир қатор тadbирлар орқали бугунги кунда Қашқадарёда озиқ-овқат хавфсизлиги йўналишида нархлар барқарор сақланишига эришилмоқда.

— Президентимиз вилотда ишсизлик ва камбағалликни қисқартиришни энг муҳим вазифалардан бири сифатида белгилляди. Сизнингча, аҳоли даромадини барқарор оширишда қайси механизм энг самарали натижа бeрмoқда?

— Энг самарали механизм — маҳалланинг иҳтисoслашуви, оиланинг имконияти ва тайёр бoзoрини битта иқтисодий занжирга бириштиришдир. Фақат кредит ажратиш билан чекланмасдан, тайёр бизнес лoйиҳа, касбга ўқитиш, инфратузилма, маҳсулотни қабул қилувчи “локомoтив” корхона ва сотув каналини бир вақтда таъминлаш зарур.

2026 йилнинг биринчи ярим йиллигида 331 мингдан зиёд аҳолининг бандлиги

таъминланди. Шундан 45 мингдан зиёди доимий иш ўрнига жойлаштирилди, қарийб 51 минг фуқаронинг меҳнат фаолияти расмийлаштирилди ва 235,4 минг аҳолига даромад манбаи яратилди. Ишсизлик даражаси 4,6 фоизга тушди. Йил якунига қадар уни 3,2 фоизга, камбағаллик даражасини эса 3 фоизгача қисқартириш вазифаси белгиланган.

Бу ёндашувнинг амалий мисоли Қўқдала туманидаги полизчилик занжирига кўринади. Жорий йилда 20 минг гектар майдонда тарвуз етиштирилиб, 105 минг тонна ҳосил олинди ва 10 та давлатга 35 миллион долларлик маҳсулот экспорт қилинди. Ҳар бир гектардан ўртача 60 миллион сўм соф даромад олингани хонадон, деҳқон ва фермер ҳўжаликлари ягона сотув тизимига бириштириш самарасини кўрсатди.

Вилотда чўқур иҳтисoслашган маҳаллалар сони 209 тани, ўрта иҳтисoслашган маҳаллалар 492 тани, пасти иҳтисoслашган маҳаллалар 74 тани ташкил этади. Жорий

бoзoргача” қўшилган қиймат занжирини тўлиқ шакллантириш ишлари амалга оширилмоқда. Даштoбoд маҳалласи аҳолисининг турмуш шароити ва фаровонлик даражасидаги ўзгаришларни кўйидаги 5 та кўрсаткич орқали фoдoллантириш:

— 2020 йилда маҳаллада 42 та енгил автомашина бўлган бўлса, ҳoзирда уларнинг сони 936 тага етди ёки 22 барoбарга oшиди;

— тadbиркорлик субъектлари сони 23 барoбарга (3 тадан 70 тага), расмий банд аҳоли сони 40 барoбарга кўпайди;

— oлий таълимга қамров даражаси 5 барoбарга oшиди;

— илгари ишсизлик юқoри бўлган ушбу ҳудудга ҳoзир бошқа ҳудудлардан 1000 нафарга яқин ишчи кoчи жалб қилинмоқда;

— маҳалла жиноятчилик, ишсизлик, камбағаллик, oилавий ақримлар ва нотинч oилалардан ҳoли ҳудудга айланди.

Ёки Косон тумани Эсабoй маҳалласи ўзининг сабзичилик мактаби билан юртимизда танилган. Жами 700 гектар майдонда сабзи экилиб, ҳар гектардан ўртача 40-45 тонна, жумладан, 2025 йилда 110 минг тонна сабзи етиштирилди ҳамда аҳоли ва тadbиркорлар томонидан 220 миллиард сўм даромад олинди. Маҳаллада сабзи етиштириш асосида қўшилган қийматнинг бир неча занжирини шакллантирилиб, аҳолининг даромади бир неча барoбарга oшиди. Жумладан, 14 етакчи тadbиркор сабзини ювиш, саралаш ва қadoқлаш цехларини ишга туширган. Ушбу цехларда бир кунда ўртача 150 тонна маҳсулот тайёр ҳoллатга келтирилиб, республика-миз бoзoрларида, шунингдек, Қoзoғистон ва Киргизистонга экспорт қилиш йўлга қўйилган. Мазкур цехларда 140 фуқарo доимий ва 300 дан ортқ аҳоли мавсумий иш билан таъминланган. Бундан ташқари, суткалик қуввати 15 минг дона полипропилен коп ишлаб чиқариш корхонаси фаолияти йўлга қўйилган. 24 та хонадонда умумий ситими 5300 тонна бўлган совитчик ҳамда музлаткичлар ташкил этилди. Маҳсулотини ювиш, қadoқлаш, сақлаш ва сотиш натижасида унинг қиймати бир неча барoбарга oшмоқда.

Қашқадарё эркин иқтисoдий зонасида мустақиллик байрами арафасида мева-сабзавотларни қуришти, қadoқлаш ва экспорт қилишга мўлжалланган янги завод ишга тушди. Бу ерда 20 турдаги маҳсулот тайёрланиб, хорижга йўналтирилади. Бу янги иш ўринлари дегани. Аммо бизнинг бoр мақсади-миз бандлик рақамларини кўпайтириш эмас. Асосийси, бу каби лoйиҳалар орқали oилалар йиллар давомида барқарор ва қаerлатланган даромад манбаига эга бўлсин.

— Қашқадарёнинг Шаҳрисабз, Китoб, Мираки каби ҳудудлари катта туризм салоҳиятига эга. Вилотни ҳалқарo туризм марказларидан бирига айлантириш учун қандай янги лoйиҳалар амалга оширилмоқда?

— Қашқадарёни ҳалигача чўл ҳудуди деб ўйлайдиганлар йўқ эмас. Вилотимизда бир вақтнинг ўзида тўртта фаслни кузатиш мумкин. Бу ерда туризмни ривожлантиришдан асосий мақсад сайёҳни бир oбъектга олиб келиш эмас, унинг вилотда қолиш муддатини узайтирадиган ва маҳаллий аҳоли даромадини оширадиган тўлиқ хизматлар занжирини яратишдир. Йилига қарийб 1 миллион сайёҳни жалб қиладиган Мираки тажрибаси тоғ, зиёрат, гастрономик ва oилавий туризмни бириштириш учун асос қилиб oлинмоқда.

Шаҳрисабз тумани “Мираки” МФЙда 240 гектарлик “Шаҳрисабз” туристик марказида умумий 1050 ўринга мўлжалланган 2 та 3 юлдузли меҳмонхона, 135 та уй-меҳмонхоналари, 4 та хостел, 3 та санатория, савдо-қўнгилочар марказлари ҳамда бир вақтнинг ўзида 130 нафар туристга хизмат кўрсатувчи 2100 метрли дoр йўли, автотураргоҳ ва ресторoн ишга туширилди. Шунингдек, “Хисoрак” сув омборида тoбнинг, oсма кўприк, қиялиқдаги аргимчоқлар, 2 та умумий узунлиги 1 километр бўлган зиплайн ва сув сатҳида 20 га яқин катерда сaёҳат хизматлари ташкил қилинди. Бу модель Шаҳрисабз, Китoб, Қамаш и ва Яккабoғ ҳудудларига кенгайтирилади.

Қамаш туманида “Майданак” баланд тоғ туризм марказини ташкил этиш, Шаҳрисабз туманида бир вақтнинг ўзида 13 минг сaёҳатчига хизмат кўрсатадиган “Фeлoн” ҳалқарo умуммавсумий курортини барпо этиш, Яккабoғ тумани Татар қишлоғида туризм хизматларини ривожлантириш режалаштирилган.

Экстремал ва зиёрат туризми йўналишидаги сайёҳлар учун қoзибадор бўлган Ҳарати Султон чўққиси ҳудудида хавфсиз трекинг йўналишлари, йўл кўрсаткичлар, кўтарув нўқталари ва чoдирили оромoҳлар ташкил этилади. Шаҳрисабздаги тарихий ва маданий мерoс oбъектлари Китoб геoлогия кўрпoхонаси, Мираки ва тоғ қишлоқлари билан ягона кўп кунлик маршрутга бoғланади.

Жорий йилда 45 та меҳмонхона ва oилавий меҳмон уйи ташкил этиб, қўшимча 1130 та ўрин яратиш белгиланган. Биринчи ярим йилликда 3 та меҳмонхонада 180 та ўрин, 28 та oилавий меҳмон уйи ва 5 та бошқа туризм oбъекти ишга туширилди. Транcпорт қўлайлигини ошириш мақсадида 38 та автобус олиб келиниб, 6 та янги йўналиш oчилди. Кейинги бoсқичда авиақатнов, темир йўл, автобус ва ички туристик маршрутлар жаdвали ўзaro мувофиқлаштирилди.

— Бугунги раҳбардан нафақат иқтисодий натижа, балки oчиқ мулоқот ҳам талаб этилмоқда. Ҳoқим сифатида аҳоли мурожаатлари ва танқидларидан қандай ҳулoса чиқарасиз? Қарор қабул қилишда қайси тамойил сиз учун энг муҳим?

— Халқимиз мурожаатини тинглаш — асосий вазифамиз. Вилoят ҳoқими Халқ қабулхонаси мудирини ҳисoбланади. Халқ ичига кирмасак, мулоқот қилмасак, oёғимиз ердан узилиб қолиши мумкин. Бугун вилoят ҳoқимининг кўлида ҳамма имконият бор, маб-лаб бор. Президентимиз ҳамма имкониятини яратиб бeрляпти. Видеoселектор йнгилишларида вилoятда ҳал этиш имкoни бўлмаган масалаларни қўйсақ, зудлик билан чoраси топиляпти.

Биргина мисол, Қашқадарёда 2017 йилда ичимлик сув билан таъминлаш даражаси амалда атиги 11 фoиз бўлган. Охириги йилларда бу йўналишда 2 триллион 750 миллиард сўм маблаг ажратиб берилди. Шунинг эвазига таъминланганлик даражаси 61,5 фоизга етди. Қарши шаҳрида 200 миллиард сўмлик маблаг эвазига канализация ва oқова сув тармоқлари таъмирланди. Бу ишлар олдиндан ҳисoба oлинмаганида, айниқса, аномал ис-сик шарoитида қанча-қанча oдамларнинг нoрозилигига сабаб бўлиши мумкин эди.

Президентимизнинг ўтган йилнинг июнь ойида вилoятимизга ташрифи чоғида бeрган топиширқлари асосида “Хисoрак сув омбори сувидаги фойдаланиш ҳисoбидан

Қашқадарё вилoяти аҳолисининг ичимлик суви таъминотини яхшилаш” бўйича йирик лoйиҳа ижроси тобора жаdаллашиб бoр-моқда. Мазкур лoйиҳанинг ишга туширилиши натижасида Қамаш и, Ғузoр, Қарши туманлари ва Қарши шаҳридаги 1,1 миллион нафар аҳолининг ичимлик сув таъминоти тудoн яхшиланади.

Аҳоли билан қанчалик кўп учрашсак, маҳаллаларга, мактабларга, шифoхоналарга кирадиган бўлсак, аввало, ўзимизга фoйда бўлади. Ҳoқим сифатида танқидни тўғри қабул қилиб, тезкор ҳoлис муносабат билдириш, чoра-тадбир белгиланишини таъминлашга ҳаракат қиламан.

— Қашқадарё ёшлари илм-фан, тadbиркорлик ва замонавий касбларга қизиқиши учун қандай янги имкониятлар яратилляпти? Сизнингча, вилoят тараққиётида ёшлар қайси соҳада асосий ҳаракатлантирувчи кучга айланиши мумкин?

— Ёшлар учун имкониятларни уч йўналишда кенгайтиряпмиз: рақамли касблар, технологик тadbиркорлик ва sanoat билан бoғланган амалий таълим.

Президентимиз ташаббуси билан иккита банк ёшларимизга бириктирилди. Миллий банк oлий таълим битирувчилари билан, “Алоқабанк” ёшларимиз тadbиркорлигини қўллаб-қувватлаш бўйича ишляппти.

Вилoятда 67 та АТ парк резидент корхонаси фаолият юритиб, уларда 700 нафарга яқин ёш дарoмад топлмоқда. Жорий йилда АТ хизматлари экспортини 10 миллион долларга етказиш ва Қарши шаҳрида янги замонавий АТ парк биносини ташкил этиш режалаштирилган. Қарши ва Яккабoғ туманларида янги форматдаги Ёшлар марказлари, Қарши шаҳрида Медиа марказ барпо этилмоқда. Уларда дастурлаш, сунъий интеллект, график дизайн, робототехника, хoрижий тиллар, контент яратиш ва электрон тижoрат бўйича амалий курслар ташкил этилади.

Бугун вилoтимиздаги 9 та oлий таълим муассасасида 102 минг талаба ўқимокда. Мактаб битирувчиларини oлий таълимга қамраш даражаси 9 йил олдин 9 фoиз эди, айни пайтда 50,4 фоизга етди. Халқарo меҳнат бoзoри учун касбий тайёрларликда Германия билан ҳамкорлик йўлга қўйилмоқда. 2026 йилда 3 минг, 2027 йилда 5 минг нафар ёшни талаб юқoри касбларга ўқитиб, тартибли меҳнат миграцияси асосида ишга йўналтириш режалаштирилган. Бунинг учун Қарши шаҳрида Таълим ва технологиялар маркази oчилди.

Қашқадарёда ёшлар, энг аввало, АТ ва сунъий интеллект, агротехнология, sanoat муҳандислиги, лoгистика ва замонавий тизимда асосий ҳаракатлантирувчи кучга айланиши мумкин. Чунки вилoятда ресурс ва ишлаб чиқариш базаси бор, унинг самарадорлигини оширадиган асосий oмил эса янги билим ва технологиядир.

— Агар беш йилдан кейин Қашқадарё вилoяти ҳақида битта асосий натижа билан фахрланиш имконияти бўлса, бу қайси соҳадаги ўзгариш бўлишини истар эдингиз?

— Албатта, республикаимизда, хусусан, вилoтимизда амалга оширилаётган ислохотлар, эришилган натижаларнинг бошида муҳтарам Президентимиз турибди. Ичимлик сув етказиб бeриш, йўллари асфальтлаштириш, янги қуриладиган бинолар, мактаблар, бoғчалар, sanoat корхоналари, киритилётган инвестициялар — ҳамма-ҳаммаси давлатимиз раҳбарининг ташаббуси ва яратиб берган шарoити самарасидир. Вилoят ҳoқими сифатида, аввало, Президентимиз жамоасида ишлайётганимдан, халқимизга хизмат қиладиганимдан фахрланаман.

Ислохотлар натижасида oдамлар кўзларида чакнаётган кувонча ва гурурни кўриб, ўзимиз ҳам хурсанд бўлиб кетамиз. Одамларимиз янада юқoри дарoмадли бўлишга интиляпти. Болаларига сифатли таълим бeришга, замонавий тиббиёт йoтқуқларидан фойдаланишга, спорт билан шуғуллинишга инвестиция киритяпти. Бу ҳам халқимизнинг турмуш фаровонлиги oшганлигидан, шунга мoс тарзда дунёқарашни ўзгараётганидан далолат. Тушунган oдам бугун ўзини oртиқча харажат, дабдабoзликлардан чекляпти. Унинг ўрнига фарзандининг таълимига, соғлиғига, кeлажакига эътибор қаратяпти. Тadbиркорларимиз ҳам ўзини халқимиз хизматига кўпроқ сафарбар қиляпти. Яратиб берилган имкониятлардан фойдаланган ҳoлда улар ҳам ўзида Ватан тараққиёти учун дахлдорлик ва масъулият ҳиссини сезмоқда. Мана шундай ўзгаришлар бардавом бўлишини истар эдим.

Беш йилдан кейин фахрланишни истайдиган асосий натижа ҳам — Қашқадарёнинг табиий ресурс сотадиган ҳудуддан билим, технология ва чўқур қайта ишлашга асосланган замонавий иқтисoдиётга айланиганидир. Воҳaдошларимиз “Қашқадарёда ишлаш, яшаш ва фарзанд тарбиялаш учун шарoит тудoн яхшиланди”, деб баҳoласа, бу энг катта фахримиз бўлади.

— Муротжон Бердиалиевич, мазмунли суҳбатингиз учун сизга қўлдан-қўл раҳмат!

Ислоҳот одимлари

САНОАТ ҚУВВАТИДАН
РИВОЖЛАНАЁТГАН ВОҲА

Саноат ҳар бир ҳудуднинг ижтимоий-иқтисодий барқарорлиги ва рақобатбардошлигини таъминловчи муҳим сектор. Шу боис, мамлакатимизда саноат тармоқларини модернизация қилиш, ишлаб чиқариш салоҳиятини кенгайтириш ҳамда юқори қўшимча қийматли маҳсулотлар ишлаб чиқаришни рағбатлантиришга қаратилган ислохотлар амалга оширилмоқда.

Айниқса, ҳудудлар бўйича саноат имкониятини ошириш, хомашё ресурсларини чуқур қайта ишлаш ҳамда маҳаллий ишлаб чиқаришни қўллаб-қувватлаш чора-тадбирлари самара бермоқда. Бу борада Қашқадарё вилоятининг ҳам мамлакатимиз саноат хари-тасидаги мавқеи мутасил ошиб борапти.

Ҳудуд иқтисодиёти анъанавий равишда табиий ресурслар, хусусан, нефть-газ, пахта ва қишлоқ хўжалиги маҳсулотларига таянади. Саноат соҳасида эса газни қайта ишлаш, қимё ишлаб чиқариш, тўқимачилик, озиқ-овқат ва қурилиш материаллари тармоқлари асосий ўрин эгаллайди. Вилоятнинг саноат сектори анча йилдан буён ички бозор эҳтиёжини қоплаш билан бирга экспорт салоҳиятини кенгайтириш мақсадида модернизация ва диверсификация жараёнини бошдан кечирмоқда.

Инвестиция муҳитининг яхшиланиши ҳудуднинг макроиқтисодий барқарорлигини таъминлаш, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш ҳамда янги иш ўринларини очилда хал қилувчи омилга айланди. Амалий саъй-ҳаракатлар туфайли саноат тармоғидаги ижобий динамика иқтисодиётнинг бошқа соҳаларига ҳам занжирли таъсир кўрсатиб, инфратузилмани ривожлантириш ва бизнес субъектлари фаолиятини жадаллаштириш имконини берди. Буни сўнгги йилларда қайд этилган қатор статистик кўрсаткичлар яққол тасдиқлайди.

Хусусан, 2026 йили вилоятда саноат маҳсулотларини ишлаб чиқариш қиймати 47 минг 788,6 миллиард сўмга етиб, 2017 йилдагига нисбатан 36 минг 842,8 миллиард сўмга кўпайди. Шунингдек, аҳоли жон бошига саноат маҳсулотларини қиймати 12 миллион 992,6 минг сўмга етди.

Вилоятда хизматлар ҳажми кескин ошди. Жумладан, 2017 йилдагига нисбатан 10 минг 698 миллиард сўмдан 54 минг 118 миллиард сўмга етди. Бу эса 5,1 марта ўсish кузатилаганини аналгизди. Тадбиркорлик йўналишларида ҳам жадал сурбат кузатилиб, вилоятда фаолият

юритаётган корхоналар сони 2017 йилдаги 14 минг 347 тадан бу йил 32 минг 838 тага етди. Шунингдек, хорижий инвестиция иштирокидаги корхоналар сони 200 дан ошди. Хусусан, бундай корхоналар сони 263 тага етиб, 2017 йилдагига нисбатан 4,6 баравар ўсish кузатилади.

Ишбилармонлик муҳити яхшиланиши натижаида тўпланган ушбу ресурс ва тажриба энди ҳудудий иқтисодиётни стратегик босқичга олиб чиқиш, яъни юқори технология ва тизимли лойиҳаларни амалга ошириш имконини берапти.

Жорий йил март ойида Президентимиз Қашқадарё вилоятида ислохотлар натижадорлиги ҳамда келгусида амалга оширилиши лозим бўлган устувор вазифалар юзасидан йиғилиш ўтказган эди. Унда саноатда 1,7 миллиард долларлик 195 та лойиҳани ишга тушириш, қўшимча ишлаб чиқариш қувватларини кенгайтириш ҳамда микросаноат марказлари ташкил этиш орқали тармоқларда юқори ўсish суръатларини таъминлаш зарурлиги қайд этилганди.

Шунингдек, Муборак махсус инновацион саноат зонаси ва Қарши яшил технологиялар саноат зонасини ташкил этиб, 2026-2027 йилларда уларда 1,1 миллиард долларликдан зиёд 36 та лойиҳани амалга ошириш ва 6000 га яқин янги иш ўрни очиш режалаштирилган.

Қашқадарё саноати, иқтисодиёти бугун қазиб чиқариш ва хомашё етказиб беришга асосланган анъанавий моделдан чуқур қайта ишлаш, юқори қўшилган қийматли тайёр маҳсулотлар ишлаб чиқариш босқичига трансформация қилинапти. Ҳудудда шакллантирилаётган янги ишлаб чиқариш ҳаблари ва муқобил энергияга таянган қувватлар вилоятнинг экспорт профилини тўлиқ диверсификация қилиш имконини беради. Йирик мажмуалар атрофида кичик ва ўрта саноат корхоналарни кооперация асосида бириктириш орқали ҳудудда узлуксиз логистика ҳамда таъминот занжири шаклланипти.

Натижада вилоят нафақат саноат хомашё базаси, балки халқаро бозорда рақобатбардош, технологиялар жихатдан мустақил ва узоқ муддатли иқтисодий барқарорлиқни таъминловчи йирик саноат марказига айланиб бормоқда.

Акбар РАҲМОНОВ,
“Янги Ўзбекистон” мухбири

“Асакабанк” томонидан 2 та лот учун 4,6 гектар ер майдони аукцион орқали харид қилинган ва мазкур банкнинг жами 321 миллиард сўм маблағлари ҳисобидан 211 миллиард сўмлик 300 ўринли 4 қаватли меҳмонхона ҳамда 110 миллиард сўмлик 5 минг квадрат метрли 2 қаватли савдо комплекси ва ресторан қуриб битказилди.

Кечаги эзгу ният – бугунги ҳақиқат

Бир вақтнинг ўзида тўрт фаслни кузатиш истагида Қашқадарёга келаётган сайёҳлар оқими йил сайин кўпаймоқда. Муболага эмас, маълум бир вақтда қайсидир ҳудудда қиш, яна бирида баҳор, бирида ёз, бир томонидан куз фаслини гувоҳи бўлган киши табиатнинг мўъжизакорлигига тасанно айтади. Бу жараёнга гувоҳ бўлиш учун эса воҳа томон йўлга отланиш, она замин сиру синоатларидан воқиф бўлмоқ керак.

БУНДА ТЎРТ ФАСЛ МУЖАССАМ

Сир эмас, вилоятда илгари туризм соҳасида муаммолар бисёр, талабга жавоб бериш мумкин бўлган саноклигина сайёҳлик манзили бор эди. Давлатимиз раҳбарининг ташаббуси билан ушбу йўналишда бир қанча ишлар қилинди. Буни ўтган икки-уч йилда вилоятга сайёҳ сифатида ташриф буюрувчилар сони ортагандан ҳам билиш мумкин.

Президентимизнинг 2023 йил 28 ноябрдаги “Қашқадарё вилоятининг тоғли-рекреацион ҳудудларида замонавий хизмат кўрсатиш ва туризм объектларини барпо этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарори қабул қилиниши воҳада туризм йўналишини янги босқичга олиб чиқди. Хусусан, мазкур қарорга кўра, 240 гектарли “Шаҳрисабз” туристик маркази ҳудудида туризм ва ёндош йўналишлардаги инфратузилма объектлари қуриш бўйича мастер-режа ишлаб чиқилди.

бандига кўра, гидроциклларда саёҳат қилиш ва рафтинг спорт тури билан шуғулланиш имкониятини ҳам йўлга қўйилиши режалаштирилган.

Ўтган йилнинг 4-6 октябрь кунлари Россиянинг Қозон шаҳрида ўтказилган “Казань ЭКСПО” тадбири доирасида вилоят ҳокими бошчилигидаги делегация Шаҳрисабз туманида умуммавсумий дам олиш масканини ташкил этиш лойиҳаси бўйича муҳим келишувларга эришди. Натижада хорижий ҳамкорлар билан бирга ҳудуднинг мастер-режаси ишлаб чиқилди. Бу жараёнда Австриянинг “Допел Майер” компанияси ҳамда Испания, Польша, Словакия ва россиялик мутахассислар бир неча маротаба жойига чиққан ҳолда ҳудуднинг имкониятларини ўрганди. Табиати, иқлим шароити, қўлайликлари ҳақида маълумотлар олинди. Мастер-режага кўра, умумий 2,9 минг гектар тоғли ҳудудда 200 километрли тоғ чанги трассалари, 13,9

Сарвар ҚАҲУМОВ,
Қашқадарё вилояти
ҳокимлиги ҳузуридаги туризм
инфратузилмасини ривожлантириш
ва бошқариш департаменти давлат
муассасаси директори

турларини ташкил этиш, инфратузилма лойиҳаларининг мастер-режаларига мувофиқ бажариш мақсад қилинган. Шунингдек, туризм соҳаси имкониятларини кенгайтириш юзасидан ҳам вазифалар белгилаб берилди.

Мазкур ҳужжатга асосан, тижорат банклари кўмағида ишлаб чиқилган мастер-режага кўра Қашқадарё туманида туризм объектларига ихтисослашган 41 гектар ер-участка аукцион савдоларга чиқарилди. Муҳими, қарорда вилоят туризм салоҳиятини янада оширишга хизмат қиладиган қўшимча имтиёзлар киритилган. Мазкур қарорнинг 14-бандида Президентимизнинг 2023 йил 28

сига бўлган ижара ва мулк ҳуқуқини кредит таъминоти сифатида гаровга қўйиш ҳуқуқи берилди. Бу янгилик бугун воҳамизда шу тизимда фаолият олиб бораётган тадбиркорлар қувончига сабаб бўлди.

Хусусан, “Ўзсаноатқурилишбанк” томонидан “Шаҳрисабз” туристик маркази ҳудудидан 2 та лот учун 5,05 гектар ер майдони аукцион орқали харид қилинган ҳамда мазкур банкнинг кредит маблағлари ҳисобидан 212 миллиард сўмлик 300 ўринли 4 қаватли меҳмонхона ҳамда 72 миллиард сўмлик 300 ўринли хостел, ресторан, спорт зали, болалар майдончаси каби жами 284 миллиард сўмлик лойиҳалар ишга туширилди ҳамда бугунги кунда фаолият юритмоқда.

“Асакабанк” томонидан 2 та лот учун 4,6 гектар ер майдони аукцион орқали харид қилинган ва мазкур банкнинг жами 321 миллиард сўм маблағлари ҳисобидан 211 миллиард сўмлик 300 ўринли 4 қаватли меҳмонхона ҳамда 110 миллиард сўмлик 5 минг квадрат метрли 2 қаватли савдо комплекси ва ресторан қуриб битказилди. Миллий банк томонидан 170 миллиард сўм инвестиция ҳисобига 20 та кабинага эга бўлган 2084 метр узунликдаги дор йўли, автотураргоҳ, замонавий овқатланиш ва хизмат кўрсатиш мажмуаси ташкил этилган.

“Ҳисорақидроқурилиш” МЧЖ томонидан ҳам катта ишлар амалга оширилмоқда. Ҳудудда ташкилот томонидан 135,4 миллиард сўм маблағ эвазига 8 гектар ер майдонига кунига мингта сайёҳга хизмат кўрсатувчи дам олиш маскани ҳамда 3,7 гектарга эколопарк қурилиш ишлари давом этмоқда.

Туризм департаменти томонидан эса 3,2 гектар ер майдонига кооперация усулида йилга 160 тонна форель балиги еттиштиришга ихтисослашган 20га ховуз, шунингдек, сайёҳлар учун балик овлаш хизматини ташкил этиш учун 3 та катта сунъий кўл ҳамда ресторан, беседкалар қурилиб замонавий “Балиқхона” комплекси, 38 сотих ер майдонига 500 бош ўрдакчилик лойиҳаси қурилиши амалга оширилмоқда.

Бундан ташқари, мастер-режага асосан 10 километр узунликда саломатлик, пиёдалар ва велойўлақлар қурилиб, йўлак панжаралари, 300 та тунги ёритиш чироқлари, чикинди урналари, ўриндиқлар, 2 та 20 метрли ҳамда 2 та 35 метрли осма кўприк ўрнатилди.

Жорий йилнинг ўтган даври давомида пиёдалар йўлаги, дарё бўйида 3 та ёзги ресторан, 6 та музқаймоқ сотиш шохобчаси, болалар атракцион парк ташкил этилди. Шу билан бирга, пиёдалар йўлаги, маҳаллий бюджет маблағлари ҳисобидан болалар майдончаси, ёшлар хёбони, нуронийлар маскани ҳамда бир нечта шаршара ва фавворалар қуриб битказилди.

2030 йилга қадар мазкур ҳудудга ташриф буюрувчи маҳаллий сайёҳлар сонини 6 миллион нафарга ҳамда хорижий сайёҳлар сонини 200 минг нафарга етказиш режалаштирилган.

Сирасини айтганда, йўналишга киритилаётган ҳар бир имтиёз, қўлайликлар ишбилармон доира вакилларнинг тизимдаги фаолиятини янада кенгайтиради. Туризм хизматлари сифати яхшиланади. Натижада сайёҳлар ташрифи ортиб, уларнинг меҳмон бўлиши икки-уч кунга узади. Бу эса иқтисодий барқарорлик ошишига олиб келади, аҳоли бандлигини таъминлаш учун муҳим омилга айланади.

“Тумандаги “Мираки”, “Амир Темури” ва “Улоҳ” МФЙларида пиёдалар ва велосипедчилар учун 10 километрли саломатлик йўлаги қурилди. Биргина шу йўлакнинг ўзи 200 дан ортиқ хизмат кўрсатиш нуқтаси ва 400 га яқин иш ўрни очилишига асос бўлди.

Натижада умумий 1050 ўринга мўлжалланган 2 та 4 юлдузли меҳмонхона, хостел ҳамда савдо-кўнгилолар марказ қурилди. Шунингдек, умумий узунлиги 1800 метрли дор йўли, автотураргоҳ ва ресторан барпо этилди. Мададий ҳордиқ чиқариш бонглари ташкил қилинди. Замонавий типдаги хизмат турлари йўлга қўйилди.

Тумандаги “Мираки”, “Амир Темури” ва “Улоҳ” МФЙларида пиёдалар ва велосипедчилар учун 10 километрли саломатлик йўлаги қурилди. Биргина шу йўлакнинг ўзи 200 дан ортиқ хизмат кўрсатиш нуқтаси ва 400 га яқин иш ўрни очилишига асос бўлди.

Бундан ташқари, “Ҳисорақ” сув омбори ҳудудида 2 та 20 ўринли катерда саёҳат хизмати ташкил этилиб, янги туризм маршрути очилди. Бунда вилоятнинг бошқа ҳудудига тақороланмайдиган сув устида саёҳат қилиш шароити мавжуд. Лойиҳанинг кейинги

Давлатимиз раҳбарининг “Ҳудудларнинг иқтисодий салоҳиятини рўбига чиқариш ва бўш ер участкаларидан самарали фойдаланиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарори эса туризм йўналишида меҳнат қилаётган тадбиркорлар учун янада кенг йўл очди. Унга кўра, ҳудудларнинг иқтисодий ривожлантириш ва урбанизация жараёнларини жадаллаштириш, жумладан, туманлар ва шаҳарларнинг драйвер йўналишларини амалга ошириш учун мастер-режаларни ишлаб чиқиш, бўш ер участкаларида юқори даромад келтирадиган фаолият

ноябрдаги қарорининг 6-банди тўлдирилиши белгиланди.

Унга кўра, 2024 йил 1 январдан 2025 йил 31 декабрга қадар электрон аукцион савдоларга реализация қилинган ер участкалари бўйича дастлабки тўлов суммаси 15 фоиздан кўп бўлган ҳолларда қолган суммага Марказий банкнинг асосий ставкаси бўйича фоизлар ҳисоблаш тартиби амал қилмаслиги белгиланди. Шунингдек, аукцион ёғилиш томонидан дастлабки тўлов суммасининг камида 15 фоизи тўланганда, унга ер участка-

Ўзбекистон — жаҳонда ўз ўрни ва мавқеига эга давлат. Йил сайин шиддат билан ривожланимоқда. Буни бутун дунё кўриб турибди.

АСРГА ТАТИГУЛИК ЙИЛЛАР

Шукроналик

Мен кўп йиллар чорвачилик соҳасида ишладим. Ўттиз уч йил тумандаги йирик қорақўлчиликка ихтисослашган “Пачкамар” хўжалигини бошқардим. Бу даврда хўжалик чорвадорларига енгил бўлиши учун 4 та қишлоқ йўли асфальтланди, 7 та қишлоқда янги мактаб, 3 та қишлоқда врачлик пункти қурилди.

Кейинги йилларда Президентимиз томонидан қилинаётган катта-катта лойиҳаларни, бунёдкорлик ишларини, ўзгаришларни халқимиз кўриб, билиб турибди. Масалан,

биргина тадбиркорлик, тиббиёт, халқ таълими, қишлоқ хўжалиги, қурилиш, туризм, спорт соҳаларини олиб кўрайлик. Бу соҳаларда эришилган улкан ютуқлар, натижалардан дил яйрайди.

Давлатимиз раҳбарининг эътибори туфайли шаҳар ва қишлоқларимизнинг қиёфаси кундан-кунга ўзгармоқда. Бу эса фуқароларнинг кўнглини тоғдек кўтараяпти.

Қорақалпоғистонда бўлган ўзгаришлар киши кўзини қувонтиради. Мўйноқ жуда оғир аҳволда эди. Ҳозир бориб кўрсангиз,

ҳавасингиз келади. Янги-янги уйлар қурилиб, маҳаллар обод бўлди. Парклар, бозорлар барпо этилди. Мўйноқ аэропорти таъмирланди, бу ерга келувчи меҳмонларнинг сафи узилмай қолди. Орол денгизи ўрнидаги экологик вазиятни яхшилаш мақсадида 2,2 миллион туپ ихота ва бошқа дарахт кўчатлари екилди.

Самарқанд азалдан туристлар шаҳри бўлган. Мен 1969-1974 йилларда бу шаҳарда ўқиганман. Уша даврларда темир йўл вокзалидан то Регистонга бита кўча бор

эди. Ҳозир шаҳар тубдан ўзгарди. Дунёнинг ҳақиқий “сайқали” бўлди. Бугун шаҳарда катта-катта йиғинлар, саммитлар ўтказилмоқда, уларда дунё мамлакатлари раҳбарлари қатнашмоқда. Самарқанд аэропортига қаранг. Худди очилиб турган китобга ўхшайди. Бу эса Самарқанд қадимдан илму ғани, маданият ўчоғи эканини билдиради.

Мен Ғузор фарзандиман. Вилоятимиз ва туманимизда бўлаётган ўзгаришлар, катта-катта ишларни кўриб, кўнглим тоғдек кўтарилади. Чунки давлатимиз раҳбари саъй-ҳаракати асосида вилоятимиз қиёфаси тубдан ўзгарди. Энг оғир пандемия шароитида ноёб “Ўзбекистон GTL” заводи қуриб битказилди. Бу айтишга осон. Лекин қанчадан-қанча қийинчиликлар бўлгани факат Яратганга аён. Бу аср қурилиши туфайли эндиликда кўпплаб одамлар ишли бўлди. Энг асосий, заводда маҳаллий ёшлар ишлайпти. Завод чўлу биёбон, одам юрса оёғи, қуш учса қаноти куядиган жойда қад ростлади. Бу завод турдош корхоналар орасида дунёда бешинчиси ҳисобланади.

Вилоятимизда Кўқдала туманининг ташкил этилиши билан чироқчиликларнинг кўп йиллик орзу-умидлари амалга ошди. Икки ярим йил ичида чўлда янги Кўқдала тумани маркази барпо этилди. Миракида дарёнинг

Ўтқир ЖУМАЕВ,
Ўзбекистон Республикасида
хизмат кўрсатган чорвадор

икки томонидан қурилган боғ-роғлар, дам олиш ҳудудлари, кўп қаватли меҳмонхоналар, меҳмон уйлари одамнинг ҳавасини келтиради. Фелон ва Майданақдаги ўзгаришлар — буларнинг ҳаммаси Президентимиз ташаббуси билан халқимизнинг бугуни ва эртаси учун бунёд этилмоқда. Бугун вилоятимизнинг қайси маҳалласига борсангиз ҳам одамларнинг кўтаринки кайфиятига гувоҳ бўласиз.

Биз тинч-тотув замонда яшаймиз. Инсон учун бундан зиёд бахт борми?! Шукроналик олий нэмат. Туманимизнинг Даштобод маҳалласидаги одамларнинг меҳнатини кўриб ҳавас қиласиз. Бу қишлоқ аҳолиси ўзининг

ҳалол меҳнати билан ризқ, обрў топиб, шон-шарафга эришмоқда. 12-15 йил олдин қишлоқда бор-йўғи 8-10 та шахсий автомашина бор эди. Бугун эса уларнинг сони 800-900 тага етди. Чунки қишлоқ аҳолиси шу кеча-кундузда бир суткада 500-550 тонна помидор, бодринг етиштириш, туманимиз, вилоятимиз, қолаверса, қўшни вилоятлар бозорларига етказиб берапти.

Яқинда Ғузорнинг “Янги Ўзбекистон” мас-сивида 20 та 10-15 қаватли уй қурилиши бошланди. Давлатимиз раҳбарининг топшириғи билан “Мустақиллик” МФЙ ҳудудида қурилган “Нуронийлар маскани” нуронийларнинг ҳақиқий севимили масканига айланди.

Мен ана шу улугъ мамлакатнинг оддий фуқаросиман. Бир умр чорва билан шуғулланиб келдим. Чорвада фойз, барака кўп, у ризқ-рўзимиз. Шунинг учун ҳам ҳар доим давлатимиз раҳбари билан учраганимда чорванинг ахволини сўрайди. Мен у кишининг бу хислатларини жуда ҳурмат қиламан.

Президентимизнинг 2020 йилдаги тегишли фармони билан 68 ёшда “Ўзбекистонда хизмат кўрсатган чорвадор” фахрий унвони билан тақдирландим. Ушбу унвонни давлатимиз раҳбарининг қўлидан олиб мен учун бахт, шараф бўлди ва елкамга масъулият ҳам юкляди.

Мустақиллигимизнинг 35 йиллик юбилеи улкан тарихий сана. Бу байрам халқимиз учун янада яхши кунлар, тинчлик, осийишта-лик, янги муваффақиятлар, омад олиб келсин. Истиқлолимизга кўз тегмасин!

Аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш ёндашувлари тубдан ўзгарди. Энди ҳар бир шахснинг реал эҳтиёжларига мослашган манзилли кўмак бериляпти. Давлат хизматлари рақамлаштирилди. Юртимизда оғир турмуш шароитига тушган оилаларнинг ижтимоий ва иқтисодий фаоллигини тиклаш, мустақил оёққа туриши учун зарур шароитларни яратиб бериш устувор вазифага айланди.

“Инсон” марказлари:

ХОНАДОНЛАРГА ҚУВОНЧ ОЛИБ КИРАЁТГАН МАНЗИЛЛИ ДАСТУРЛАР

Жамшид РАҲМОНҚУЛОВ,
Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги Қашқадарё вилояти бошқармаси бошлиғи

Кейинги йилларда давлатимиз раҳбари ташаббуси билан ижтимоий хизматларни маҳалла даражасида ташкил этиш мақсадида туман ва шаҳарларда “Инсон” ижтимоий хизматлар марказлари ҳамда ҳар бир маҳаллада комплекс ижтимоий хизмат кўрсатуви ижтимоий ҳодим фаолияти йўлга қўйилди. Натижада “Инсон” марказлари томонидан 12 тоифадаги шахсларга кўрсатилаётган ижтимоий хизматлар сони 140 дан ортди. Уйма-уй юриш орқали ижтимоий ҳодимлар томонидан қарийб 69,8 минг нафар ҳимояга муҳтож фуқаро аниқланди. Шунингдек, ижтимоий хизматларни маҳаллага йўналтириш орқали 300 тадан ортиқ маҳаллаларга янги ижтимоий хизматлар кириб борди. Эҳтиёжманд оилалар билан манзилли ишлаш мақсадида “Камбағал оилалар реестри” жорий қилинди. Жумладан, 2025 йилда 215,5 мингта оиллада камбағаллик сўровномаси ўтказилиб, уларнинг 88,2 мингтаси “камбағаллик реестри”га киритилди. “Камбағалликдан фаровонлик сари” дастури доирасида реестрдаги оилаларга тузилган индивидуал режалар асосида 695,9 мингта хизматлар кўрсатилди.

Ижтимоий ҳимоя

ни оилага joyлаштириш, ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш бўйича ваколатлар ягона тизимга бириктирилди ҳамда васийлик ва ҳомийлик органларининг бошлар ҳуқуқларини ҳимоя қилишга оид функциялари агентлик тизимига ўтказилди. Васийлик ва ҳомийлик тизимининг соддалаштирилиши йўналишида авваллари васийлик ва ҳомийлик тайинлаш жараёнида фуқаролардан кўплаб ҳужжатлар талаб этиларди. Ҳозир рақамлаштирилган тизимлар ва давлат органлари ўртасидаги электрон интеграция натижасида ортиқча ҳужжатларни йиғиш амалиёти бартараф этилди. Фуқаро маҳалладаги ижтимоий ҳодимга мурожаат қилиши билан зарур маълумотлар электрон базалар орқали олиниб, васийлик ёки ҳомийлик 1-2 соат ичида расмийлаштирилмоқда. Натижада Қашқадарё вилоятида 2024 йил бошиде васийлик ва ҳомийлик белгиланган бошлар сони 1800 нафарни ташкил этган бўлса, бугунги кунда уларнинг сони 6989 нафарга етди.

Болани оилавий муҳитда тарбиялаш тизимига давлат сиёсатининг устувор йўналиши сифатида қаралмоқда. Натижада 15 та Оилавий болалар уйларида ҳамда Болалар уйида тарбияланаётган 144 нафар боланинг 47 нафари оилавий муҳитга joyлаштирилди. Шунингдек, болаларни оилавий муҳитда тарбиялаш мақсадида болалар уйида тарбияланаётган 15 нафар бола янгидан ташкил этилган Кичик ҳажмли болалар уйларига joyлаштирилди. Бунинг эвазига вилоят болалар уйи ҳамда 4 та оилавий болалар уйи тугатилди. 14-23 ёш ораллигида бўлган етим ва ота-она қаровисиз қолган болаларга “Индивидуал интеграция режаси” асосида “Ёшларга ҳамроҳлик” дастури доирасида 1407 нафар етим ва ота-она қаромогидан маҳрум бўлган бола бўйича 1901 та хизмат режаси шакллантирилган. Ҳозир 975 та хизмат билан қамраб олинди. Бундан ташқари, Ёшларга ҳамроҳлик дастури доирасида “Меҳр дафтар” жамғармаси фаолияти йўлга қўйилиб, ваучер тизими йўлга қўйилди.

Қарши шахридаги умумий қиймати 30 миллиард сўмлик “Ногиронлиги бўлган шахсларни реабилитация қилиш ва протезлаш маркази” учун янгидан 96 ўринли комплекс бино фойдаланишга топширилди. Марказ 60 турдан ортиқ 180 та замонавий тиббий ускуна билан жиҳозланди ҳамда замонавий реабилитация хизмати йўлга қўйилди. Марказнинг 5 нафар шифокори Корея давлатида ҳамда 1 нафари Японияда малака ошириб келди. Бундан ташқари, Корея давлатидан 2 нафар мутахассис жалб этилиб, марказ мутахассислари, тиббиёт бirlашмалари, тизим муассасалари мутахассислари замонавий реабилитация бўйича ўқитилди.

Бугун ногиронлиги бўлган кишилар бандлигини таъминлаш борасида ҳам тизимли ишлар йўлга қўйилган. Хусусан, кейинги йилларда вилоятда ногиронлиги бўлган шахсларнинг бандлигини таъминлаш ҳисобига имтиёزلардан фойдаланиш учун 143 та корхона томонидан 777 та бўш иш ўрни яратилиб, 4133 нафар шахснинг бандлиги таъминланди. Бундан ташқари, ногиронлиги бўлган шахсларга тўсиқсиз муҳит яратиш бўйича ишлар амалга оширилди. Туман (шаҳар) кўчаларида ижтимоий кўчалар ташкил этилиб, имконияти чекланган фуқароларга мослаштириш ишлари давом этмоқда. 40 минг километрдан зиёд пидеалар йўлаклар, 10 дан зиёд чорраха, 150 дан ортиқ автобус мослаштирилди. Жамоат транспортларини сотиб олишда ногиронлиги бўлган шахслар учун мослаштирилганга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Бугун ногиронлиги бўлган болаларни таълим ва ижтимоий хизматлар билан қамраб олиш борасида ҳам ижобий натижага эришилаётганини таъкидлаш лозим. Жумладан, ҳозир 61 та давлат богчасида 158 та инклюзив гуруҳ ташкил этилиб, 210 нафар ногиронлиги бўлган бола қамраб олинди. Шунингдек, 467 та мактабда 717 та инклюзив синфлар ташкил этилиб, 842 нафар ногиронлиги бўлган бола таълимга жалб қилинди. Таълим сифатини ошириш мақсадида 336 махсус педагог ва 9 ассистент-педагог фаолияти йўлга қўйилган. Шунингдек, 143 та мактабда тўсиқсиз муҳит, 168 та таълим муассасасида коррекцион-ресурс хоналари ташкил этилган.

Бундан ташқари, давлат хусусий шерикчилик асосида 45 та қўнғуғи парваршиш хизмати ташкил этилиб, 738 нафар ногиронлиги бўлган бола қамраб олинди. Натижада болаларнинг парваршиш билан банд бўлган 196 нафар онанинг бандлиги таъминланди. Тарбиячи ва мутахассис шифокорлар томонидан олиб борилган “тиббий-коррекция” ишлар натижасида 91 нафар бола соғломлаштирилди ва давлат мактабгача таълим ташкилотларига чиқарилди. Натижада ногиронлиги бўлган болаларни таълим ва ижтимоий хизматлар билан қамров даражаси 77 фоиздан 90 фоизга етди. Умуман олганда, амалга оширилган тизимли ўзгаришлар шунчаки муайян соҳадаги янгиланиш бўлиб қолмай, давлатнинг фуқаро олдидagi масъулияти ва ижтимоий сифат мазмунини тўлиқ қайта белгилаб берди. Йиллар давомида тўлғилан қолган бюрократик тўсиқлар ва ягона мувофиқлаштириш механизми йўқлиги сабаб ортга сирғи келинган комплекс муаммолар энди аниқ, рақамлашган ва шаффоф мезонлар асосида ўз ечимини топтоқда.

Юсалиш палласи

ЁШЛАР ТАҚДИРИГА ДАХЛДОР ЁНДАШУВ

Юртимизда ёшларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш, бандлигини таъминлаш, тадбиркорлик ташаббусларини қўллаб-қувватлаш, замонавий касб ва хорижий тилларни ўрганиши учун имконият яратиш, шунингдек, бўш вақтини мазмунли ташкил этиш борасида кенг қўламли ишлар қилинмоқда.

Давлатимиз раҳбарининг 30 июнь — Ёшлар кунини муносабати билан ўтказган учрашувда ҳам долзарб вазифалар белгилаб олинган эди. Улар ижросини таъминлашда ҳар бир ёш билан индивидуал ишлаш, муаммосини аниқлаш ва ечим тақлиф қилиш асосий мезонга айланган.

Хусусан, аҳолисининг қарийб 1 миллионини ёшлар ташкил этадиган Қашқадарё вилоятида йигит-қизларнинг ижтимоий ҳолати мунтазам ўрганилиб, “яшил”, “сарик”, “қизил” тоифалар асосида манзилли ишлашга қамраб олинмоқда. Йил бошида ўтказилган ҳатлов натижасида аниқланган ишсиз 5242 ёшга 456 масъул бириктирилиб, уларнинг бандлигини таъминлаш бўйича манзилли ишлар бажарилди. Муҳими, ҳар бир ёшнинг хоҳиши, қобилияти ва имкониятидан келиб чиқиб, ишга joyлаштириш ёки касб-ҳунарга йўналтириш чоралари кўрилди.

Жорий йилда ҳудуддаги таълим муассасаларини 93 минг 494 йигит-қиз битирди. Бугунга қадар 30 минг 607 нафарнинг бандлиги таъминланди. Қолган ёшларнинг ҳар бирига доир индивидуал режа ишлаб чиқилиб, келгуси фаолияти аниқ йўналишларга ажратилган.

Аброр АХМЕДОВ,
Қашқадарё вилояти ёшлар ишлари бошқармаси бошлиғи

Дехқончилик билан шугулланиш истагидagi ёшларни қўллаб-қувватлаш учун жорий йилда 420 йигит-қизга 325 гектар ер ажратилди. Албатта, уларга ер беришнинг ўзи билан иш битмайди. Шу боис, барча туманда ўқув-

амалий семинарлар ташкил этилиб, юқори даромадли эксинларни танлаш, сифатли кўчат экиш, агротехник тадбирларни ўз вақтида амалга ошириш ва ердан самарали фойдаланиш бўйича амалий кўникмалар берилмоқда.

Ёшлар тадбиркорлигини қўллаб-қувватлаш борасида ҳам натижалар салмоқли. Жорий йилда 15,4 минг ёшга 607 миллиард сўмлик кредит ажратилиб, 15,7 мингта янги иш ўрни очилди. Хусусан, “Оилавий тадбиркорлик”, “Бизнесга биринчи қадам”, “Маҳалла” ва “Кичик бизнесни қўллаб-қувватлаш” лойиҳалари орқали минглаб ёшлар ўз бизнесини бошлаш имкониятига эга бўлмоқда. Шунингдек, “Кўмак” лойиҳаси доирасида хорижий тилларга ихтисослашган ўқув марказлари очилиш истагидagi 53 йигит-қизга 6,7 миллиард сўмлик ссуда ажратилди. Йил якунига қадар яна 100 нафар ёшга 13 миллиард сўмлик ссуда ажратиш режалаштирилган.

Навқирон авлод вакиллари ўртасида жиноятчиликнинг олдини олишда ҳам манзилли ёндашув кучайтирилляпти. Жумладан, жиноят содир этишга мойил 2346 ёш 341 масъулга бириктирилди. Бугунга қадар уларнинг 1619 нафари, яъни 69 фоизи соғломлаштирилди. Барча маҳаллада “Қалқон гуруҳлари” орқали профилактик тадбирлар, таълим муассасаларида тушунтириш ишлари ва жиноятчилик муҳокаmaları мунтазам ўтказилаётгани самара беряпти.

Ёшларнинг ҳаётидаги муаммоларни эрта аниқлаш ва уларни ижобий муҳитга йўналтириш мақсадида “Жасорат мактаби” лойиҳасига ҳам алоҳида эътибор қаратилмоқда. Ўтган йилги 500, жорий йилнинг биринчи ярмида эса 300 йигит-қиз ушбу лойиҳага жалб этилди. Профилактик ишлар натижасида шу йилнинг биринчи 6 ойида улар содир этган жиноятлар сони ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 17,9 фоиз камайди.

Ёшларнинг бўш вақтини мазмунли ташкил этиш масаласи ҳам доимий эътиборда. Бугунга қадар “Беш ташаббус олимпиадаси” доирасида 21 та танлов ва спорт муسابақаларида 655 минг 685 киши қамраб олинди. 30 июнь — “Ёшлар кунини” муносабати билан вилоятда бешта янги ёшлар объекти фойдаланишга топширилди. Шунингдек, вилоятнинг энг чекка 35 та маҳалласида кутубхона ва спорт майдончалари барпо этилмоқда. Бу объектлар ёшларнинг бўш вақтини мазмунли ташкил этиш билан бирга ижодий, интеллектуал ва касбий салоҳиятини рўёбга чиқариш учун янги имкониятлар беради.

Бугун ёшлар билан ишлаш тизими рақамлар, дастурлар ва тадбирлар билангина эмас, аниқ натижа ва ҳар бир ёш тақдирига дахлдор ёндашув билан баҳоланмоқда. Зеро, уларга бериладиган имконият эртанги тараққиёт сари мустақкам пойдевордир. Асосий мақсадимиз эса ҳар бир ёш ўз иқтидори, билими ва меҳнати билан жамиятда муносиб ўрин топиши учун зарур шароит яратишдир.

Бир ўлкаки...

Ҳар бир юртнинг ўз таровати, нафаси, ўзига хос қиёфаси бор. Бу бепоеъ далалару баянд тоғлар, қадимий обидалару замонавий шаҳарлар ҳам бўлиши мумкин. Аммо бир юрт ҳақидаги бирламчи хулоса, аввало, шу ерлик халқ, оддий одамларнинг феъл-атвори, қадрият ва удумлари орқали шаклланади. Қашқадарё ҳам ана шундай ўзига хос ўлка.

Бу воҳани биргина сўз билан таърифлаш анчайин мушкул. Унинг бепоеъ далаларидаги кенглик, пурвиқор тоғларидagi салобат одамларнинг феъл-ҳушига қўнган, қадимий шаҳарларидagi тарихнинг, ўтмишнинг, замонавий бунёдкорликларида эса келажакнинг нафаси бор. Бу ерда кеча ва бугун, тарих ва тараққиёт, аънава ва янгиланиш бир-бирини тўлдириб, ўзига хос бир уйғунлик касб этади. Унинг энг катта бойлиги, хазинаси меҳнатсевар, янгилликка интиладиган, юрт тақдирига бефарқ бўлмаган инсонларидир. Бугун ана шу инсонлар яшаётган воҳа катта ўзгаришлар даврига ўз тутган. Янги Ўзбекистон тараққиётининг муҳим тамойилларидан бири ҳудудларни комплекс ривожлантириш, ҳар бир маҳалланинг имкониятини рўёбга чиқариш ва инсон учун муносиб ҳаёт шароитларини яратиш ҳисобланади. Қашқадарёда амалга оширилаётган ислохотлар ҳам айна шу мақсадга йўналтирилган. Саноят ва тадбиркорлиқни ривожлантириш, қишлоқ ҳўжалигини модернизация қилиш, янги иш ўринлари яратиш, таълим ва тиббиёт сифатини ошириш, туризм салоҳиятидан самарали

фойдаланиш борасидagi сайё-ҳаракатлар ҳудуднинг бугунги қиёфасини ўзгартирмоқда, тубдан янгиланмоқда. Воҳада саноятнинг янги йўналишлари шаклланишти. Мавжуд салоҳиятдан самарали фойдаланиш, хомашени чуқур қайта ишлаш, янги ишлаб чиқариш қувватларини ташкил этиш ва инвестицияларни жалб қилиш орқали ҳудуд иқтисодиётининг таркиби кенгайиб бормоқда. Муборақдаги саноят салоҳияти, Қарши ва бошқа ҳудудлардagi ишлаб чиқариш лойиҳалари, туманларда ривожланаётган кичик бизнес ва хизмат кўрсатиш соҳаси вилоятнинг иқтисодий имкониятлари нақадар кенг эканини кўрсатляпти.

Қашқадарёнинг тупроғи унумдор. Ерга меҳр бериб, меҳнатини аямаган инсон, албатта, роҳатини ҳам кўради. Шу боис, қишлоқ ҳўжалиғида ҳам янгича ёндашувлар тобора кенгайиб бораляпти. Сувни тежовчи технологияларни жорий этиш, ҳосилдорлиқни ошириш, махсуслотни қайта ишлаш ва қўшимча қиймат яратишга эътибор қаратиш аграр соҳанинг янги имкониятларини очмоқда. Эндиликда фақат ҳосил етиштириш эмас, балки етиштирилган ҳосилни қайта ишлаб, тайёр махсуслот сифатида

ички ва ташқи бозорларга олиб чиқиш долзарб масалага айланиб бўлди. Воҳанинг яна бир улкан салоҳияти — туризм. Шаҳрисабзнинг тарихий қиёфаси, Китоб ва Якабоғнинг бетакрор табияти, тоғли ҳудудлар тароватини қадимий ёдгорликлар ва албатта бой маданий мерос Қашқадарёни сайёҳлик учун жозибадор масканга айлантирди.

Шу ўринда ёшлар учун яратилаётган имкониятлар борасида ҳам қисқача тўхталиш жонз деб ўйлайман. Улар замонавий касбларни эгаллаши, хорижий тилларни ўрганиши, тадбиркорлик билан шугулланиб, янги гоҳларни ҳаётга татбиқ этиши учун барча шароитлар бор. Шу маънода, таълим ва маънавият масаласи ҳудуднинг тараққиёт манзарасида алоҳида ўрин тутди.

Бу замин адабиёт ва санъатга меҳр қўйган, сўзининг масъулиятини англаган кўплаб ижодкорларни вояга етказган. Бугун ҳам воҳада ёш қаламкашлар, шоир ва ёзувчилар, публицистлар ўз изланишларини давом эттирмоқда. Адабий учрашувлар, ижодий мулоқотлар, китобхонлик ташаббуслари ёшларнинг маънавий оламиини боийитишга хизмат қилляпти.

Журналистика эса бу жараённинг ўзига хос кўзгусидир. Вилоятда кечаётган янгиланишларни халқ билан боғлаш, ислохотларнинг мазмун-моҳиятини тушунтириш, одамларнинг ҳаётидаги ўзгаришларни ёритиш, муаммоларни очиб кўрсатиш ва жамиятдаги ижобий ташаббусларни кенг тарғиб қилишда журналистларнинг зиммасига катта масъулият тушмоқда. Бу эса биз каби ёш қаламкашларни ўз устимизда тинимсиз ишлаб, профессионал кўникмаларимизни доимий равишда ривожлантириб боришга ундаляпти.

Бир сўз билан айтганда, Қашқадарё бугун ўзининг янги тарихини яратмоқда. Бу тарихда бунёдкорлик ҳам, меҳнат ҳам бор. Ислохот ҳам, инсон қадри ҳам бор! Саноят ва замонавий технологиялар билан бир қаторда адабиёт ва маънавият ҳам муважжам. Энг муҳими, бу тарихни халқнинг ўзи яратмоқда.

Шу боис, ҳудуд ҳақида сўз кетганда, уни биргина жумла билан ифодалаш мумкин: бошқа жойда Қашқадарё йўқ!

Райҳон ОБЛОҚУЛОВА,
Мирзо Улўғбек номидagi Ўзбекистон Миллий университети талабаси

КЎКДАЛА: жадал тус олган ТАРАҚҚИЁТНИНГ АМАЛИЙ ИФОДАСИ

Азизбек ЮСУПОВ,
“Янги Ўзбекистон” мухбири

Илгари бу ерларни бир манзилдан иккинчисига ўтиб кетиладиган, янтоқдан бошқа ўсимлик ўсмайдиган кенглик деб билишарди. Бироқ бугун даштнинг кўхна бағрида бошқача бир суръат, шиддат пайдо бўлган. Неча йиллар давомида узогий аякин бўлишини кутган, ўз тақдирини шу поёнсиз замин билан боғлаган одамларнинг ҳаётида бугун янги бир саҳифа ёзила бошланди.

Бу ерлардан бир замонлар Самарқанд — Балх қаровон йўли ўтган. Қадимий Моноас канали (Эски анҳор) ва қудуқлари бу дилининг рост эканлиги исбот. Тарихий маълуотларга қараганда, Зарафшон дарёси суви Қашқадарё воҳасига асрлар давомида Моноас канални ўзани бўйлаб ҳозирги Кўкдала худуди орқали оққан. Бу сувдан кенг фойдаланилган, боғ-роғлар барпо этилган.

Мўғуллар истилоси даври — XIII асрда ирригация қурилмалари бузилиб, ер билан яқсон этиб ташланган, бу ерлар ташландиқ ҳолга келиб қолган. Сўлим боғлар ва ғаллазорлар қарқоқ қўлларга айланган. Бу ҳайхотдай далаларни халқ “Қораантоқ” деб атаган. Бу ерда дарахт кўкармаган, фақат айрим жойларда янтоқ ўсган. Балан ва қалин янтоқзорлар кеч кузда қорайиб, дашт шамолларида денгиздай чайқалиб ётган. Янтоқзорлар гуллаб, шира боғлаган, одамлар аста-секин янтоқ шакарини йиғиб олишни ўрганган ва уфққа қадар чўзилган яланглик — Қораантоққа тагин ҳаёт қайтган. У пайтлар дашт қишлоқларида уйлар бир-биридан йироқда жойлашиб, илон изига ўхшаш эгри-бугри дала йўллари ва сўқмоқлар билан боғланган.

Йиллар ўтиб, сув таъминоти чекланган шароитда маҳаллий аҳоли аста-секин атроф-муҳитнинг табиий имкониятларига мослашди. Меҳнат ва турмуш тарзининг ўзгариши, хусусан, ички йўллар орқали алоқа ўрнатиб даштда аҳоли пункти ва сўжалик фаолиятининг маълум даражада қақналиб қилишини таъминлади.

Археологик топилмалар ва тарихий манбалар Кўкдала атрофида савдо йўллари бўлиганини, Буюк ипак йўлида жойлашгани боис, рабботлар ва қарвонсаройлар фаолият олиб бурганини кўрсатади. Кўкдала дашtidан ўтган стратегик аҳамиятга эга транзит савдо

йўлига Шахрисабдан бошланган Чироқчи — Кўкдала дашт йўли тутатиб кетган.

Асрлар давомида шаклланган бундай турмуш тарзи ва тарихий савдо чорраҳаси сифатидаги макъе XIX–XX асрларга келиб худудий ва маъмурий қайта ташкил этиш жараёнларини бошдан кечирди. Яқингача Кўкдала дашти тарихан Чироқчи худудининг ажралмас қисми сифатида ривожланиб келди. Аҳоли сонининг муттасил ортиши, деҳқончилик ва чорвачилик қўлами кенгайиши натижасида худудда янги аҳоли пунктилари пайдо бўлди. Бироқ ягона маъмурий марказга боғланган, географик жиҳатдан ниҳоятда катта майдонни эгаллаган бу худудда вақт ўтиши билан бошқарув қийинчиликлари тўпланиб борди.

Хусусан, Кўкдала худуди аҳолиси учун туман маркази ҳисобланган Чироқчи шаҳрига бориб-келиш катта машаққатга айланди. Айрим узоқ қишлоқлардан марказгача бўлган масофа 100 километрдан ортиб, оддий бир маъмурий ҳужжат олиш ёки тиббий хизматдан фойдаланиш учун кунлаб вақт ва ортиқча маблағ талаб қилинарди. Мактаблар ва тиббиёт муассасаларининг етишмаслиги, мавжудларининг эса эскилиги, электр энергияси, ичимлик сув ва газ таъминотидаги сурункали узиллишлар аҳолининг турмуш даражасини кескин пасайтирди. Худудда саноат корхоналари ва янги иш ўринларининг йўқлиги сабабли ишсизлик даражаси ортиб, аҳолининг ижтимоий қимояга муҳтож қатлами кенгайди. Ягона туман ҳокимлиги ва мутасадди ташкилотлар эса жуда катта майдон ва аҳолига эга худудни бирдек назорат қилиш, муаммоларни ўз вақтида ҳал этиш ва молиявий ресурсларни тенг тақсимлаш имкониятига эга

муаммолар, йўл ва инфратузилма масалалари, маъмурий хизматларнинг барча қишлоқларга бирдек етказиб берилишини таъминлаш зарурлигини қайд этди. Шу муносабат билан Чироқчи туманини иккита мустақил туманга ажратиш тақлифини билдирди. Бу

Ҳақим Йўлдошев олган суратлар.

тақлиф аҳолининг эҳтиёжлари ва худуднинг келгуси тараққиёти нуктаи назаридан ўта муҳим аҳамиятга эга эди.

Президентимиз томонидан илгари сурилган бу тақлиф нафақат Чироқчи аҳолиси, балки бутун мамлакат аҳли учун муҳим ўзгаришлардан бири сифатида баҳоланди. 2022 йил 2 март кунин Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг ялпи мажлисида Кўкдала туманини

— Кўкдала худуди бир нечта йирик йўл чорраҳалари туташган, Чироқчи туманининг бошқа олис худудларига нисбатан инфратузилмаси ва иқтисодий фаоллиги юқори бўлган марказий нукта ҳисобланади, — дейди Кўкдала тумани ҳокими

Хуррам Жўраев. — Шу боис, унинг рамзий номи сифатида Кўкдаланинг танланишида жойлашувнинг логистик қулайлиги катта роль ўйнади. Давлатимиз раҳбари 2022 йил 21 апрель кунин вилоятга таширифи чоғида Кўкдала туманини ташкил этиш ҳақида гапирганда: “Кўкдала туманини ташкил этишдан асосий мақсад бу ерда яшайдиган 182 минг нафар аҳоли учун муносив

Хуррам Жўраев. — Шу боис, унинг рамзий номи сифатида Кўкдаланинг танланишида жойлашувнинг логистик қулайлиги катта роль ўйнади. Давлатимиз раҳбари 2022 йил 21 апрель кунин вилоятга таширифи чоғида Кўкдала туманини ташкил этиш ҳақида гапирганда: “Кўкдала туманини ташкил этишдан асосий мақсад бу ерда яшайдиган 182 минг нафар аҳоли учун муносив

турмуш шароитини яратиш, худудни иқтисодий ривожлантириш, аҳоли бандлигини таъминлаш бўйича ишларини янги босқичга кўтаришдир”, деган эди. Уша йили мамлакатимиз етакчиси Кўкдала туманининг маъмурий маркази Еттигом шаҳарчасида инфратузилмани ривожлантириш лойиҳаси билан танишди. Лойиҳага кўра, Еттигом шаҳарчасида туман ҳокимлиги ва маҳаллий идоралар учун бинолар, “Янги Ўзбекистон” массиви, боғча ва мактаблар, поликлиника, истироҳат боғи, хизмат кўрсатиш ва савдо мажмуалари барпо этишга старт берилди.

Туман маъмуриятининг шаклланиши мустақил ва замонавий бошқарув тизимини яратиш йўлидаги муҳим қадам эди. Ўтган тўрт йил давомида бу гаплар ўз исботини топди. Еттигом шаҳарчасида режалаштирилган барча маъмурий бинолар фойдаланишга топширилиб, янги Еттигом шаҳарчаси қад ростлади.

Хусусан, шаҳарчада 120 ўринли марказий шифохона ва тиббиёт бирлашмаси аҳолига кенг тармоқли хизмат кўрсатишини бошладди. Ўзтиборлиси, туман ҳокимлиги биноси мамлакатимизда янги тажрибанинг бошланиши бўлди. Бу ерда 38 та давлат идораси бир жойда жамланган. Бу аҳолига катта қулайлик яратмоқда. Авваллари бирор юмуш юзасидан олис масофаларни босиб, Чироқчи тумани идораларига катнаган фуқаролар энди барча хизматларни ўзига яқин жойда олапти. Ўтган давр мобайнида 20 дан ортиқ мактаб

биноси, 60 га яқин боғча, маҳалла маъмурий бинолари қурилди. Олдин бутун худудда атиги учта боғча бўлганини ҳисобга олсак, бу рақамлар жуда катта аҳамият касб этади. Бундан ташқари, туманининг кўрқига кўрк қўшган, 9000 дан ортиқ китоб захирасига эга замонавий кутубхона ва бир қанча марказларни бағрига олган маънавият маскани биноси ва спорт саройи, маданият саройи ҳамда муносиқ мактаби фойдаланишга топширилди.

Умумий майдони 5 072 квадрат метр бўлган уч қаватли АТ парк биносида “МААВ Innovation” компанияси ва резиденти ҳисобланган экспортчи компания — “Unical” офиси жойлашган. Иқтисодий салоҳиятини фаол ошириш ва аҳолини иш ўринлари билан таъминлаш мақсадида АТ парк туман ҳокимияти билан биргаликда қулай бизнес муҳити ва ривожланган инфраструктурани яратиш бўйича сайёҳ-ҳаракатларни бирлаштирди.

Хусусан, АТ парк филиалида “Zero Risk” дастурига қизқиш билдирган компаниялар фаолиятини бошлаш учун барча зарур шароитлар яратилган. Бундан ташқари, филиалнинг ҳар бир қаватида коворкинг зона мавжуд. У ерда филансерлар ўз лойиҳалари устида қулай шароитларда ишлаши мумкин. Кўкдала туманидаги АТ парк филиалида махсус таълим синфлари ҳам ташкил этилган. Бу ерда барча хоҳловчилар сифати АТ таълими олиши ва чет тилларини ўрганиши, келгусида тумани тарқ этмаган ҳолда етакчи хорижий компанияларда ишлаши мумкин. Ўшбу мақсадини амалга оширишда “МААВ Innovation” аутсорсинг соҳасида халқаро бозор билан муваффақиятли фаолият олиб бораётган ўзбек АТ компанияси ердан беради. “МААВ” маҳаллий ёшларни талаб юқори бўлган АТ йўналишларида ўқитмоқда.

Ўшбу ташкилотда таълим курсини муваффақиятли тамомлаган талабалар “МААВ Innovation” компаниясида қафолланган иш ўрнига эга бўлиши ва АҚШдаги йирик АТ корхоналар лойиҳаларини амалга ошириши мумкин. Кўкдала туманида йирик АТ ва аутсорсинг компаниялари жойлашган, шунингдек, янги иш ўринлари яратилган. АТ парк Кўкдала филиали ҳамда АТ Community of Uzbekistan ҳамкорлигида кўкдаланик ёшлар учун муҳим семинарлар ўтказиб келинмоқда.

— Кўкдала ёшлари республика миқёсидаги нуфузли танловларда муносив иштирок этиб, юқори натижаларга эришди, — дейди АТ парк Кўкдала филиали менежери Омад Жўрақулов. — Хусусан, Promising AT Project IdeaThon танловида ёшларимиз ўзларининг инновацион лойиҳалари билан қатнашиб, фахрли 1-ўринни эгаллади. Шунингдек, AI Hackathon танловида сунъий интеллектга асосланган инновацион ечимлари билан иштирок этиб, фахрли 2-ўринни кўлга киритди. Мазкур ютуқлар АТ парк Кўкдала филиалида олиб борилаётган таълим сифати, амалий лойиҳалар ва ёшларнинг салоҳияти йилдан-йилга ортиб бораётганини яққол намоён этади.

Бугунги кунда Кўкдала туманида АТ парк тизимида 3 та резидент корхона фаолият қилинмоқда. Ўшбу резидентлар томонидан ахборот технологиялари соҳасида хизматлар кўрсатилиб, янги иш ўринлари яратилапти. Шунингдек, АТ парк кўмағида 3 нафар ёш филансер халқаро онлайн платформалар орқали хорижий бюртмачилар билан ишлаб, экспорт хизматларини йўлга қўйган. Бу эса туманда рақамли хизматлар экспортини ривожлантириш ва ёшлар бандлигини таъминлаш борасидаги муҳим натижалардан бири ҳисобланади.

Халқаро брендга айланган тарвуз

Бугунги кунда Кўкдала тарвузлари ўзининг эртапишарлиги, ширин таъми ва юқори сифати билан нафақат ички бозорларда, балки хорижий давлатларда ҳам катта талабга эга бўлиб бормоқда. Туманда етиштирилаётган махсуслотларнинг экспорт ҳажми

йилдан-йилга ортиб, худуд иқтисодий салоҳиятининг янада мустаҳкамланишига хизмат қилмоқда.

Кўкдала деҳқонлари апрель ойининг охири ва май ойининг бошларидаёқ бозорларга янги узилган тарвузларни олиб чиқмоқда. Бу худудда йилнинг тўрт фаслида ҳам тарвуз узилмайди, ички ва ташқи бозорларга махсуслот кетма-кет етказиб берилади. Деҳқонлар маҳаллий иқлим ва мавжуд имкониятлардан унумли фойдаланиб, тарвуз етиштириш ҳамда сақлашнинг сирларини ўзлаштирган. Кўкдала, Ўтамайли ва уларга ёндош маҳалаларда кўбобла усулда тикланган оддий иссиқхоналарни кўриш мумкин. Бундай иссиқхоналар жуда оддий ва камхарж бўлиб, одатда бир мавсум учун қурилади ва кейин йиғиштириб олинади. Чунки бир жойга иккинчи йил қайта тарвуз экиш қўтилган ҳосилни бермайди. Кўкдалада ёзининг иссиқ ва қуруқ келиши, қуёш нурининг мўллиги ва сув таъминоти тарвуз етиштириш учун жуда қулай.

— Кўкдалада тарвуз органик усулда, яъни кимёвий воситалардан имкон қадар кам фойдаланилган ҳолда етиштирилади, — дейди 16 йиллик тажрибага эга миришкор Яхшимурод Қобилов. — Сугорилмайдиган лалми ерларнинг унумдорлигини сақлаш учун навбатлаб экиш тизими қўлланади. Бир йил галла экилган ерга келаси йили дам берилиб, кузда ёки эрта баҳорда шудорланади. Лалми тарвузлар ширинлиги ва узоқ муддат сақланиши билан ажралиб туради. Самарқанд вилояти билан чегарадош ва адирликлар бағрида жойлашган Шўрқудуқ қишлоғи аҳолиси лалми тарвуз етиштириш ҳамда уни табиий усулда узоқ сақлаш бўйича катта тажрибага эга. Кузда йирилган ҳосил адирликлар бағрида, 15-30 метр пастликда қазилган махсус ертўларларда сақланади. Ҳар бир ертўланинг баландлиги 2-2,5 метр, кенлиги 3-3,5 метр, узунлиги эса 20-50 метрни ташкил этади. Ўшбу жойларда ҳарорат йил давомида бир хил сақлангани боис, тарвузлар ўз таркиби ва таъмини йўқотмайди.

Кўкдала тарвузлари ички бозордан ташқари дунёнинг бир қатор мамлакатларига экспорт қилинади. 2022 йилда туманда томиқлаб сугориш технологияси асосида 10 минг гектар майдонга тарвуз экилган бўлса, ўтган йилда умумий майдон 25 минг гектарга етди. Бунинг эвазига 19 минг нафар аҳоли доимий, 21 минг нафари эса мавсумий иш билан таъминланди.

Бундан ташқари, Қашқадарё вилоятининг Кўкдала туманида фитосанитария ва санитария хизматларини мувофиқлаштириб турувчи махсус “Тарвуз экспорти штаби” ташкил этилган. Ўшбу штаб тарвуз етиштирувчилар, экспортёрларга кўмаклашишга мўлжалланган. Бугунги кунда Кўкдала, Қосон, Чироқчи ва бошқа туманлардаги 679 нафар фермер ва деҳқон хўжалиқига қарашли 20 минг гектардан ортиқ майдон рақамлаштирилиб, ҳар бир ер участкасининг “Дала ID” маълумотлари шакллантирилди. Бу эса махсуслотнинг келиб чиқиш манбаи ва фитосанитар ҳолатини тўлиқ кузатиб бориш имконини яратмоқда.

Айни пайтда Қашқадарё тарвузлари Россия, Қозоғистон, Қирғизистон, Мўғулистон, Беларусь, Грузия ва Латвия каби давлатлар бозорларига экспорт қилинмоқда. Жорий мавсумда 59 минг 779 тонна тарвуз экспорт қилиниб, 22,45 миллион долларга тенг махсуслот жаҳон бозорига чиқарилган.

Худудда маҳаллий тадбиркорлар томонидан ташкил этилган сув тежамкор ускуна ишлаб чиқарувчи цехлар ҳам борки, ушбу корхоналарда тарвуз майдонларида фойдаланиб, кейин чикинди сифатида ташлаб юборилган полиэтилен материаллардан турли ўлчамдаги шланг ва қувурлар ишлаб чиқарилади. Бундай ташаббуслар нафақат сувни тежаш ва ер унумдорлигини ошириш, балки атмосфера ҳамда замин ифлосланишининг олдини олишга ҳам хизмат қилади.

Шундай замонавий санаот корхоналаридан бири “S PROMAX PLAST PREMIUM” бўлиб, у 2024 йил декабрь ойида ташкил этилган. Ўшбу корхона ишлаб чиқариш жараёнларида экологик хавфсизлик ва ресурслардан оқилона фойдаланишга алоҳида эътибор қаратмоқда. Корхонада саноат пластик чикиндиларини қайта ишлаш тизими жорий этилган. Лойиҳа доирасида ҳар йили 900 тоннагача пластик саноат чикиндиларини қайта ишланади. Натижада илгари хориждан импорт қилинган айрим қимматбаҳо кимёвий хомашёлар ўрнини маҳаллий қайта ишланган хомашё босмоқда.

Хулоса қилиб айтганда, Кўкдала аллақачон ҳаритадаги маъмурий бирик чегарасидан чиқиб, улкан ижтимоий-иқтисодий янгиликларнинг амалий ифодасига, рамазларидан бирига айланиб бўлди. Олдин дярли барча имкониятлари чекланган худуд қисқа вақт ичинда замонавий қиёфа касб этиб, ривожлантиришни янги суръатини кўрсатяпти. Йўллар, мактаблар, шифохоналар, иш ўринлари, маърифатга, санъатга берилган эътибор — буларнинг барчаси халқпарвар сиёсат самарасидир. Бугунги замонавий туманлар қаторидан Кўкдала ҳам муносив ўрин эгаллаётгани, худудда ҳаёт сифатининг ўзгариб, ишбилармонлик муҳити, йўл-транспорт ва ижтимоий инфратузилманинг шиддат билан тараққиёт этиб бораётгани бу ўсиш ва ўзгаришлар вақтинчалик ташаббус эмас, балки аниқ ҳисоб-китобга асосланган тизимли тараққиёт натижаси эканини кўрсатмоқда.

“Янги Ўзбекистон” ва “Правда Востока” газеталари тахририяти” ДМ

МУАССИС:
Ўзбекистон Республикаси
Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
Салим ДОНИЁРОВ

Қабулхона: (71) 233-56-33
Эълолар бўлими: (71) 233-70-98

Тахририятга келган қўлёзмалар тақриз қилинмайди ва муаллифга қайтарилмайди.
Газетанинг етказиб берилиш учун обунани расмийлаштирган ташкилот жавобгар.
Газета тахририят компьютер марказида саҳифаланди.
Газетанинг полиграфик жиҳатдан сифатли чоп этилишига “ШАРҚ” НМАК масъул.
Босмахона телефони: (71) 233-11-07.

E-mail: info@yuz.uz
Веб-сайт: www.yuz.uz: (71) 233-47-05
Девонхона ва ишонч телефони: (71) 233-56-60

Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ҳузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлиги томонидан 2020 йил 13 январда 1047-рақам билан ўйхатга олинган.
Нашр индекси — 236. Буюртма Т-846.
29305 нусхада босилди.

Ҳажми — 3 табоқ, Офсет усулида босилган. Қўғоз бичими А2.
Баҳоиси келишилган нархда.

“ШАРҚ” нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди.
Босмахона манзили: Тошкент шаҳри, Буюк Турон кўчаси, 41-уй.

Навбатчи муҳаррир: Жонибек Алижонов
Мусаҳҳих: Насиба Абдуллаева
Дизайнер: Хуриш Абдуллаев

Манзиллими:
100060, Тошкент шаҳри,
Шахрисабз кўчаси, 85-уй

ЎЗА яқини — 21:26 Топширилди — 23:10

ГАЗЕТАДАГИ МАТЕРИАЛЛАРНИ ЛОТИН ЁЗУВИГА
АСОСЛАНГАН ЎЗБЕК АЛИФБАСИДА ЎҚИШ
УЧУН МАЗКУР QR-KODNI SKANER ҚИЛИНГ.

